

(המשך מעמוד 9)

אויבי המדינה... שבו האשמה אחרי האשמה לצורך השחרת השם הטוב של הש.ב. ועירעור אימון הציבור כלפיו... אותם המבקשים לחתור תחת אושיות המדינה, ממהרים לספול עלילות על הש.ב. כאילו הוא משתמש בכל טכסיס שפל. הם היו רוצים כי אזרחינו יאמינו שאנשי שירות זה מהווים איום לעצם חרותנו.

מלים אלה לא נאמרו עליי כתלבי הש.ב. בארץ, אף שהם משתמשים כמעט באותם הביטויים במסע הגננת הנמרץ. אומר הדברים היה אדגאר הובר, ראש הש.ב. האמריקאי, הפ.ב.א. שהשתמש כמובן בראשי התיבות שלו, ולא בראשי התיבות הישראליות. הם נאמרו, בין השאר, באפריל 1940, בהרצאה בפני חזית אירגון בנות המהפכה האמריקאית, שהפך ברבות הימים לאחד התומכים הנלהבים והעקביים ביותר של הסינאטור ג'ו מקקארתי. אולם באמריקה לא שתקו חבריה הכנסת. כבישראל. השיב על כך הסינאטור הדמוקראטי ג'ורג' נוריס: "למר הובר יש אירגון, המתקיים על חשבון הציבור, המשגר נאומים ומאמרים מוכנים לכל הרוצה להשמיעם... אם לא נעשה משהו לעצור בעד מסע תעמולה זה, יהיה לנו אירגון שבמקום להגן על העם בפני מעשיהם של פושעים, יכחן בעצמו את ממשלת המדינה על ידי כוח העריצות. דברי ימי העולם מעידים שכך קורה תמיד כאשר המשטרה החשאית והבולשת החשאית מרחחים סביב בתיהם של אנשים ישרים."

★ ★ ★

ש.ב.: שמות בדויים

אם גרוחה סכנת זו בארצות הברית, הריהי גדולה שבעתים בישראל. כי יש הבדל

אחד יסודי בין הפ.ב.א. לבין הש.ב. הפ.ב.א. הוא אירגון המוגדר בחוק. תקציבו מאושר על ידי הקונגרס. מנהליו הראשיים ידועים היטב לציבור. הם חייבים לתת דיווח שבועי על מעשיהם בפני ועדה מיוחדת של הקונגרס. הם חייבים להשיב על שאלות והאשמות ולעמוד בחקירות שתיועבר בפני הקונגרס, גם בשעה שנידון תקציבם השנתי וגם בכל שעה שבה מתעורר ספק ביחס לטיב פעולתם.

לכל זה אין זכר בישראל.

מלבד יודעי-סוד מעטים, שגם מהם נמנע מירוסם הדברים, אין הציבור יודע מי עומד בראש הש.ב. ומי אחראי למעשיו. אין חוק במדינה המגדיר את זכויותיו וחובותיו, ר' החקקה הביין-מפלגתית של שלוש מפלגות השמאל, המפקחת כביכול על פעולותיו, גם היא אינה בעלת סמכות חוקית. הש.ב. אינו מעלה אפילו על דעתו למסור לחקירה זו דו"ח אמיתי על מעשיו, המכונים בחלקם נגד אותן המפלגות המיוצגות כביכול כחוקה. כאשר שוטר נקרא להיעיד בבית-המשפט, כסוף הוא לפקודת המשטרה, המפרסמת ב' חומרה רבה את חובותיו וזכויותיו. הוא חייב להציג את מספרו ולמסור את פרטיו המלאים. כל סטייה שלו מהחוקים המחייבים אותו מעצם תפקידו עשויה לגרור אחריה עונשים חמורים.

איש הש.ב. פטור מכל אלה. החודש, כא' שר הופיע לראשונה רשמית איש ש.ב. ב' משפט, יכול היה הסניגור לטעון בצדק כי אינו מכיר כל מקור חוקי לסמכותו של ה' איש ואינו חייב להאמין לכתב-המינוי של מוסד שאינו קיים משפטית.

איוחוקיותו של הש.ב. צופנת בחובה סכנות עצומות כלפי חרות האזרח, שאין לו שום אפשרות להתגונן בפני ממשלת התיקים הסודית, העלולה במקרה הטוב אפי' לו לטעות. האיש המוסר שם בדין, או האיש החותם בבוהן על עדותו בבית המשפט, מפני שאינו מוסר את שמו אפילו לתיק, אינו של הכנסת ולא של שום גוף מפקח ציבורי אחר.

אם המצב חמור כבר היום, כשיש איש חוק בשלטון, אין לתאר מה יהיה המצב מחר, כאשר יישמש הרסן מידי ביג'י ואנשים קטנים ומפוקפקים ישלטו במכשיר נורא זה, ללא ביקורת ציבורית.

כסופו של דבר, פוגע מצב זה בש.ב. עצמו, עד כמה שהוא מעוניין למלא את תפקידיו המוצהרים, ולהסביר לציבור את טוהר פעולותיו.

★ ★ ★

ש.ב.: שרות בטחון

שרות הבטחון הוא שירות חיוני לבטחון המדינה. המדינה לא תוכל להתקיים אף ליום אחד בלעדיו. בידי הדאגה לאחת החזיות המכריעות בקיום ישראל, והאזריות לחייהם של אלפי חילים ביום דין. כל אזרח חייב לרוחש תודה לאותם אלמונים-בהכרח הנושאים בעול הכבד, מבלי יכולת לזכות בהערכה האישית המגיעה להם. אולם שירות הבטחון הוא מכשיר של המדינה ככל מכשיר אחר. אין הוא קדוש. אין הוא נעלה מעל לביקורת. להיפך: הביקורת דרושה לבריאותו, לנקיונו וליעילות פעולתו.

אין ספק, שאנשי השדה חייבים להיות אפופים סודיות, וכי סודיות זו חייבת לחול כמעט על כל שטחי הפעולה של מוסד מסוג זה. אולם אין שום סיבה הגיונית לכך שראשי השירות, ובעיקר מפקדו העליון, יהיו אלמונים. להיפך, ראש הש.ב. חייב להיות איש מוכר.

מגנון זה הוא הרבה יותר מדי חשוב, ומהותו המיוחדת צופנת בחובה הרבה יותר מדי סכנות, מכדי שמפקדו יתמנה על ידי שר יחיד, יהיה אשר יהיה, במציאות של ישראל יש כל הצדקה שראש הש.ב. יתמנה לפי נוהל הדומה למינוי שופטים — על ידי ועדה ציבורית רחבה, בעלת מעמד על-מפלגתי ובלתי-תלוי.

לצורך זה, חייבת כנסת ישראל לחוקק חוק מפורש של שירות הבטחון. חוק זה חייב להסדיר לפרטי פרטים את זכויות הש.ב. ואת התחומים והמגבלות לזכויות אלה, שימנעו כל אפשרות של שימוש בשירותים אלה לצרכים אישיים, כיתחיים ומפלגתיים.

תקציב הש.ב. חייב להיות גלוי בכללותו, ופרטיו צריכים גם הם להיבדק, במידת האפשר, על ידי ועדה מצומצמת מיוחדת של הכנסת.

כל זה חייב להתבצע מיד, לטובת המדינה. אם אומנם בטחון המדינה מפני חתירה חיצונית ופנימית הוא העומד לנגד עיני הקובעים בשטח זה — יהיו הם הראשונים לדרוש את הגשמת ההצעות האלה הלכה למעשה.

אם לא יעשו זאת, לא יהיה מנוס מן המסקנה העגומה, כי בטחון המדינה הוא פחות חשוב בעיניהם מאשר קיום מכשיר מהלך-אימים לחיסול יריבים אישיים ומפלגתיים.

תצפית

כל הזכויות שמורות

ישראל תעשה נסיון לבחון בצורה מעשית את עמדת האו"ם לגבי חופש השייט לאניות ישראליות בסואץ. המאבק סביב נסיון זה ינוהל בידה הפוליטית בלבד, ואין לפי שעה לחשוש כי יגורר אחריו התלקחות חדשה של המלחמה.

קצב הזרמת הדולארים לישראל יגבר. בימים הקרובים ביותר יאשר הבנק האמריקאי ליבוא ויצוא מילות חדש לישראל, בסך 75 מיליון דולאר. בעוד שעד כה היה כל אישור של הלוואה מבנק זה תלוי בביקור משלחת מטעם הנהלת הבנק שחקרה את תנאי הארץ ומצבה הכלכלי, יעניק הבאנק הפעם את המילונה ללא השתיות.

אם מצרים תתקיף מחר את ישראל, לא יופעל נגדה כוח אמריקאי. ישראל קיוותה כי מצרים תיכלל ברשימת הארצות אשר לגביהן מתייחסת דוקטרינת אייזנהאור כאל מדינות הניתנות להשפעה קומוניסטית. לפי עקרונות הדוקטרינה, יתערב צבא ארצות-הברית נגד מדינה מרחבית קומוניסטית, או הנתמכת על ידי הקומוניסטים, אשר תתקוף מדינה מרחבית אחת. בימים הקרובים, עומד הנשיא אייזנהאור להבהיר באופן מוחלט כי מצרים אינה נכללת ברשימה זו.

מושב הקייץ של הכנסת, אשר יפתח בשבוע הבא, יהיה מושב פוער למדי, יגרמו לסערות סיעות חאפוזיציה והקואליציה כאחת. כבר עתה מוכנות באמתחת הדתיים 25 הצעות לסדר-היום בעניינים דתיים שונים, החל

בשמירת השבת כאילת וכערכה וכלה בקביעת מעמד חוקי קבוע למועצות הדתיות. בו בזמן שבשטח

מדינות החוץ והכלכלה תמשיך להתקיים המדינה מלאה בין הסרים הדתיים ושרי

מפא"י, הרי יתננסו שתי המפלגות ב' זירת הכנסת מסביב לדרישות הדתיות שיעלו אנשי המפלגה הדתית הלאומית.

מרכזי-סערות שני תהיה סיעת חירות. מול זעמו של ביג'י נגד חיי רות, הגובר והולך מאז הנסיגה מסיני, ושנתגלה מחדש עם ביטול הופעתם של שמעון פרס ואלוף מאיר עסית על במה אחת עם חייכ חרות יוחנן באדר, תהפוך סיעת חירות את הכנסת לבמה המרכזית שעליה תפגין תקיפות אופוזיציונית. ה' התנגשויות בכנסת יהיו, למעשה, פתיחת מסע הבחירות של חירות, לכנסת הרביעית.

לעומת זאת אפשר לצפות לשקט יחסי בתוך הקואליציה הממשלתית. המשבר שאיים על ה' ממשלה לפני שבועות מספר, סביב ב' קרו המוצע של שליח הדוקטרינה גיימס ריצ'ארדס, ילך וייעלם, לאחר שיבורר

מועמדים לממשלה פרדר והררי
תיק כלכלי או תיק המשפטים?

סופית כי ישראל לא תתבקש לתת התחייבות גלויה לקבלת הדוקטרינה. סיעות השמאל לא יוכלו להתלונן על כך אם ראש הממשלה יגיע לידי הסכם אישי יסיר עם האמריקאים, ברוח הדוקטרינה.

עם זאת לא תהיה הממשלה פטורה מסיכסוכים פנימיים קטנים. על הפרק: דרישת שר הפנים ישראל בר יהודה להעביר אליו ממשרד הבריאות המפ"מי את רישום הלידות והפטירות. על אותו רקע של סיכסוך בין שרי מפ"ם ואחדות העבודה, תידרש הממשלה גם להכריע בדבר הסמכות על נמל אילת.

היועץ המשפטי חיים כהן יעבור לשירות החוץ. שתי משרות אפשריות: שגרירות ישראל בקנדה או נציג דיפלומטי ראשון בבירת גרמניה המערבית.

גם הממונה על היועץ המשפטי עשוי לפרוש מתפקידו. פנחס רוזן, אשר זה עתה מלאו לו 70, לא ירצה, כנראה, להמשיך בכהונתו כשר המשפטים ללא חיים כהן. מינוי יורש לפנחס רוזן בממשלה, עלול להסעיר את המפלגה הפרוגרסיבית, אשר תבחר, כנראה, בין חייכ ד"ר ישעיהו פרדר וחייכ יזהר הררי. בו בזמן שבחירתו של עורך-הדין הררי תיראה מציאותית יותר לתפקיד שר המשפטים, עלולים חוגים מסוימים במפלגתו לדרוש דווקא את מינויו של פרדר, בגלל שתי סיבות: מינויו עלול לתת למפלגה תיק כלכלי איתן במקום תיק המשפטים ויפצה את חוגי יוצאי מערב אירופה, שירצו לראות גם להבא איש משלהם בממשלה ולא צבר כחזר הררי.

כל מפרנס ישלם בשנה הקרובה 50 ל"י נוספות לממשלה במסי עקיפין. אחרי שהממשלה הגיעה לכלל מסקנה שאין אפשרות לחלעת את מס ההכנסה, תגדיל את המכס על אריגים, עורות, חומרי-עץ לבנין וכד' ב'10 מיליון ל"י, בעוד שהשימוש המוגבר בדלק יספק לממשלה 10 מיליון נוספות. בסך הכל יגיעו מסי העקיפין הנוספים ל'30 עד 40 מיליון, למימון 29 אלף יחידות-דיור שיוקמו, לפי הערכה חדשה, על ידי משרד העבודה.

השתפרו סיכויי הנפט של חברת נפטא, החברה שהוקמה כדי לחקק את אוצרות הנפט לפי מפתח מפלגתי. בקידוח החברה, מחוץ לשטח חלק, נתגלו גאזים ראשונים.